

(א) ע"ז טו, טז, עג. עגלה פי"ב ת"כ שם ספי"ז עיי"ש. (א) [לעיל כג. טז: יז]. (ד) פסחים מה. נזיר לו: ת"כ שם פי"ב ה"ד, פי"ד ה"ד. (ס) עיין פסחים ע"ד. (פ) פ"ד ראה קלד.

הגהות הב"ח

(א) נבדלא מאי קאמר הכי קאמר. טס י"ס סין: (ב) רש"י ד"ה ואין טעוין וכי נאכלין כחמורין ולמה לא יטענו ובדין כחמורין (ג) רש"י ד"ה ופולטין וכי תפסל הקי"ד ואמ"י מ"ה ואם אין בהן גזון טעם אין קלילין: (ד) נזיר:

שינויי נוסחאות

[א] דר"ט אמר ר' יצחק דאמר כו' כ"ל ע"י וע"י תוס' מוכח דף מז [ע"א ד"ה ליטן] [ב] כ"כ"ל גוף הכי קאמר: [ג] ל"א י"א וכן להלן כחמורין (פ"טכ"ה). וע"י תוס': [ד] דג"ו לומר לך ומינת ש"מ למה: [ה] כ"כ"ל גוף או כתיב טעף שטף: [ו] מינת שבהן נמאך (ש"ס): [ז] הרקיק וכו' התחיבה וכו' ל"ל [כתיב] (ש"ס): [ח] קאמר חסורי מחסרה והכי קתני אם כו' ל"ל ו"ה כ"כ"ל (ג"ו). וע"י נלקוטין: [ט] מ"הא נבעי (ש"ס): [י] ריקניו קדשים וחולין או קדשי כו' ל"ל (ש"ס): [יא] הוא דאלימא לבטולי קדשים כו' ל"ל (ש"ס): [יב] קלים דחד מינא הוא אימא לא מבטלי (כ"ט): [יג] ל"ל שבע' (ש"ס): [יד] שיהו' (כ"ט): [טו] מינת ורובע למא כתיב' (כתיב' ה"ד): [טז] ויתא היא הדר (ש"ס): [יז] לומר לך שחמורין זמן (ש"ס): [יח] באש גזר' (ש"ס): [יט] מאי ומורק (כ"ט): [כ] לרום (ש"ס): [כא] הוא רובע למא כתיב' ונתא הגיהו כ"ה ו"ה כ"כ"ל. וכתיב' ללפניו: [כב] מל"ל נפסל: [כג] ואמר' למקד לקדש להית' (ש"ס): [כד] כן לאן הקי"ד ומינת' למה לי כו'. ומינת תרתי למא (כתיב' ה"ד): [כה] ל"ל ואפילו ובלע מהן אין נפסלין [כז]. ובגמ' מפרש לה: ריקני. פסול שהגיע [כח] בדקיק כשר ובלע ממנו: **גב' וטעונים** (באמ"ס): [כח] מאי בריכה לאו זמן (ש"ס) [לפנינו כבוכה גזיר' ככתוב בתוס' כחן]: [כט] שנעשה (ד"י פ"ס (ש"ס): [ל] הכי ליעבדי כו' בשיל כו' מבי' (באמ"ס): [לא] ל"ל דבשיל (ש"ס):

ליקוטים

הא כיצד כחמורין לה עד זמן אבילה וכו'. פי' שאם יגעיל אותו בתוך זמן אבילה אין צריך מריקה ושטיפת כמה שפירשית לוי' טרפתן הואיל ויעדיין לא נאסר הגיעול. והכמים לא סבירא להו דר' טרפתן משום דהיישיתן שמא לא יגיע הבישול הישני למקום הראשון. אי נמי כו' שלא יקל במריקה ושטיפה. (כ"כ"ד מ"ב פ' לו) **מאי קאמר**. פי' אחרי שיש בהן בנותן טעם ונאכלין כחמורין לפנים מן הקללים ולכורי כהונה ושטיפה. אבאי אין טעוין מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע. הכי קאמר אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלים כחמורין וטעוין מריקה ושטיפה ופוסלין במגע ואם אין בהן בנותן טעם אין הקלים נאכלין כחמורין ואין טעוין מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע. פירוש חסוריו מיהסרא. (פסקי ר"ד)

האסכלא. גרדילי"י וזולין עליו **ל"י ט**. ובגמ' דמסכת ע"ז [ע"ג]. פריך הא ליצון בעי: **גב' ופנים צבקר**. על כרחך צקר של חול קאמר וקרי ליה צקר ראשון: **אין פיגול צרגל**. אם שחט ע"מ לאכול למחר אינו פיגול: **ואין נותר צרגל**. אם הותר צבקר חטאת למחר אינו נותר דחד יומא

הוא לר"ט: **אלא זו צבדה**. לענין

מריקה ושטיפה לחודה ולא לענין פיגול ונותר ואי טעמיה מהאי קרא הוא אפילו לענין פיגול ונותר נמי: **נעשה גיעול לחצירו**. ממוך שהשלמים מזויין צרגל אין בלוע שלה [ד] נעשה נותר שהרי זמן שלמים לנ' ימים וכי מבשל ציה שלמים האידנא הדר מבשל ציה שלמים למחר וזולע [ה] משלמים שנשחטו ציום המתרת ופולט מה שבלע אתמול וזולע מן האחרונים נמלא שאינו צא לידו נותר ואם צא לבשל חטאת [ו] זקיר לבשל אחריו שלמים צו חטאת ופולט את החטאת וזולע את השלמים: **הא ליזד**. כלומר למה סמכן הכתוב לומר [ז] שממתין [עד] זמן אכילה כו'. **מידי דהוה אניעולי עובדי כוכבים**. דחמין בעינן דכתיב (במדבר לו) **כל דבר אשר יבא צבאש [ח]**:

א"כ. דתרווייהו חדא היא ומריקה לאו היינו הגעלה לכתוב קרא לשון שוה **בשניהם**: ה"ג **ומאי [ט]** מורק ושוטף **ש"מ מריקה בחמין שטיפה בזוגן ורצי**. אמר לך מריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס לכך שיהו בלשון שוה מבחין וזה נזכרים: **במתנ"י** הרי **הקלים נאכלין כחמורין**. לפנים מן הקלעים ליום [ב] ולינה: **ואין טעוין מריקה ושטיפה**. לסוף זמן אכילת חמורים אלא לסוף זמן אכילת קלים. ובגמ' פריך מאי קאמר הרי צה יש בנותן טעם ואמר הרי הקלין נאכלין כחמורין **ט**: **ואין פוסלין צמגע**. אם נפסלו הקלין ונגע בהן צבקר [א]

ובלע מהן אין נפסלין [ב]. ובגמ' מפרש לה: **ריקני**. פסול שהגיע [ג] בדקיק כשר ובלע ממנו: **גב' וטעונים** (באמ"ס): **קדין החמורין**: **ופוסלין צמגע**. אם היו החמורין פסולין והקלים כשרין נעשו הקלים כחמורין לפסול את הנוגעין בהן דכתיבי (ויקרא ו) **כל אשר יגע בצבירה יקדש ואומר [ד]** לקמן להיות כמוהו שאם פסולה **ה** תפסל: **והא לא הקלין כו'** (ואין טעוין מריקה. לקמיה פריך ליעטון מיהא כדיון קלין לסוף זמן אכילתן: **ואין פוסלין צמגע**. אם היה החמור שנבשל עם הקלין פסול הואיל ומועט ואין צו בנותן טעם בקלין לא נעשו הקלים כמוהו לפסול את הנוגעין בהן שהרי אף הם לא נפסלו ואידי דתנא רישא פוסלין נקט טעם אפ"ה אין פוסלין: נהי **דקדשי קדשים לא צעו**. כלומר נהי ללא צעו מריקה לסוף זמן אכילת חמורין דהא מועטין ובטלי ניבעי מיהא משום קלים לסוף זמן אכילתן: **היינו דתנא או קדשי קדשים וקדשים קלים**. לאשמועינן דתסם לן כרבי טעוין מריקה ושטיפה: **אלא לאצי**. דאמר מאי אין טעוין דקאמר כדיון חמורין [ה] תרתי למה לי למיתנייה כיון דתנא דקדשים וחולין ואשמועינן דבטול במיעוטו מה לי הני מה לי הני:

דם חטאת פרק אחד עשר ובהים

צו.

השפורד והאסכלא מגעיין בחמין. איז דלא גרסי בחמין משום דבעי רצה למימר בסוף ע"ז (דף עג.) מאי הגעלה דקמני מריקה ושטיפה א"ל אצי מי דמי מריקה ושטיפה בזוגן הגעלה בחמין ואי גרסינן צמסנה גופה בחמין היכי טעי רצה ונראה דשפיר גרסינן ליה וקסבד רצה מריקה בחמין והא דנקט רצה שטיפה אגב מריקה נקט ושטיפה לאו דוקא והכי קאמר מאי הגעלה בחמין דקאמר היינו מריקה דאיירי צה לעיל דאיכא למ"ד בגמ' דמריקה בחמין:

ופנית בבקר. פי' צקוטרום על כרחין צקר של חול קאמר וקרי ליה צקר ראשון וקשה לנמא צי"ע וכגון שאהלו בתוך התמוס ואפי' תימא [ה] לומר דבעי ראית פנים ציום [ו] ראשון שמציא קרבנו מ"מ י"ל למחרתו שהוא ח"מ כל ז' מנא ליה ונראה לפרש דמשמע ליה כולוהו צקר אחד משום דכולוהו ז' תשלומין דראשון דחגיגה יש לה תשלומים כל ז' ומכאן קשה לנשון אחר [ז] שפירש צקוטרום צפסמים בצרק מי שהיה טמא (דף עה:) גצי פסח ראשון טעון לינה פסח שני אין טעון לינה דראשון טעון יוס אחד והכל מינה וערצה (דף עז.) דקמני כשם שבצעת ימי החג טעוין קרבן שיר וצרכה ולינה כך שמיי טעון קרבן שיר וצרכה ולינה מאי [ח] לאו זמן לא צרכת המזון ותפלה ה"ג מסכתרא דאי ס"ד זמן זמן כל ז' מי איכא משמע דקרבן ולינה יתחא ליה דהוה כל ז' ושמנא י"ל דה"ה דהוה מנא למיפרך מלינה וליטעמיד ולשינויא דהתם אתי הכל שפיר דמשני דזמן כל ז' משכחת לה אי לא צריך ציומא קמנא כריך צדיך ויומי וכן נמי מלי למימר מלינה דעולת ראיה יש לה תשלומין כל ז' ויוס הבצת קרבנו טעון לינה ולא יומר (הג"ה) והך דשמעתין נמי מעיקרא ס"ד דהוי כל ז' מטעמא דפרישית אכל לא קאי הכי ובספרי ו מוכח דלא הוי אלא יוס אחד דקמני אין לי אלא אלו מנין לרצות המנחות והעופות כו' ת"ל ופנית בצקר כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא כאלו משמע דלא היא ליינה אלא יוס אחד דומיא דשלמים של כל השנה וקשיא ל' אי לינה צרגל איני רק וס' אי אמאי פסח שני אין טעון לינה מי גרע ממציא עוף או מנחה צחול דטעון לינה יוס אחד אכל אי רגל טעון לינה ז' אתי שפיר דקמ"ל דפסח שני אין טעון לינה רק יוס אחד. כדיון:

ממתינ אהם כל זמן אבידה והדר עבדי מריקה ושטיפה. אין לפרש דמריקה ושטיפה קודם שיעשה נותר כדי שלא יצאו קדשים לצית הפסול דהא משמע כהא דלאחר זמן אכילה עבדי מריקה ושטיפה ומיהו יש ספריים דגרסי ממתינ להו עד זמן אכילה ועוד יש שפירש דלא לרצי טרפון כל יום ויום נעשה גיעול לחצירו ואם קודם שעשה [ג] נותר עבדי מריקה ושטיפה ה"ג [ד] ליעבדי דכי בשיל ציה שלמים אתמול כצבא היום והחזק למריקה ושטיפה אי בשיל [א] ציה שלמים דהאידנא קודם מריקה

עין משפט ונר מצוה

נש א ב מיי פרק ח מהלכות מעשה"ק הלכה י' ופי"ה מהל' חמץ ומלה הלכה כג':
ס ג מיי פי"ח מהל' מעשה"ק הלכה י':
סא ד מיי שם הלכה טו:
סב ה מיי שם הלכה ח:
ו מיי שם הלכה טו טו:
סג ז מיי שם הלכה י"א:

תורה אור השלם

1. ובשלת ויבאלת במקום אשר יבחר יקחנה אלהיה בו וקנתה בבקר והקלתה לאהליה:
דברים טו, ז
2. ובלי חרש אשר יבשל בו ישבר ואם בכלי נחשת בשלה ומרק וששף במקום:
ויקרא ה, כא

3. כל זכר בהגיה יאכל אתה קדש קדשים הוא:
ויקרא ה, כב

4. כל אשר יגע בבשרו יקדש ואשר יזה מריקה על הבגד אשר יזה עליה תכבס במקום קדש:
ויקרא ה, כ

מוסף רש"י

השפורד והאסכלא. שילה סין צבקר קודם. משום דכי אתי למחר היו חמור וכי הדר מבשל צבקר נאמר פליט פסוד בנייה טעמא ונותר איסור כרת הוא: נעשה גיעול לחבירו. שמעלין סין ואיז תפסיק להיות נותר עד שתחזור ופולטו בתבשיל אחר (ע"ז טו.) כל אשר יגע. כל אשר יגע בצבירה יקדש (ויקרא ו), צבקר חולין או שלמים שזמן אכילתן כמוהו מתעטת ונגע חטאת, יקדש, דמתפסח להיות כמוהו: יבול אפילו שלא בלע. טונעת צה ממנה קאמר ממנא יקדש, מ"ל כו' (פסחים מה):

לעוי רש"י

גרדיל"י גרדיל"א. אסכלא.

שיטה מקובצת

במתין לה זמן אבילה והדר עבדי לה מריקה ושטיפה. גליון. כלומר דלאחר שעבר זמן אכילה ונעשה נותר עבדי לה מריקה ושטיפה. ע"כ מספר סין (ב"ש):
מאי קאמר. גליון. פי' דקמני הקלים נאכלים כחמורים והכי מני אין טעוין מריקה ושטיפה ואין פוסלים במגע. ומתדירין הכי קאמר אם יש צו בנותן טעם הרי הקלים וכי ע"כ מספר סין (ב"ש):